

Petr Čornej, Pekařův Žižka: k 90. výročí dokončení přelomového historiografického díla a k 600. výročí Žižkovy smrti

Pekařova společnost České ráje, z. s., Turnov 2024, 84 s.,
ISBN: 978-80-11-04940-9

Rozsahem útlá, ovšem obsahově hutná publikace navazuje na autorovu přednášku pronesenou 18. května 2022. Čornej si v prvé řadě všímá žižkovských oslav v jubilejním roce 1924, kdy se česká veřejnost, včetně obce historiků, připravovala na velkou výstavu s žižkovskou tematikou a související publikační výstupy. Tyto události nechávaly Pekaře, jehož badatelské zájmy byly jinde, poněkud chladným, stejně tak se ani příliš neztotožňoval s masarykovským pojmáním husitství, které bylo v uvedené době protežováno. Jakožto redaktor Českého časopisu historického ovšem nemohl uvedené výročí zcela opomenout a marně se snažil přemluvit své kolegy (zejména Kamila Kroftu), aby mu do časopisu napsali k Žižkovi alespoň kratší text. V důsledku jejich nezájmu nebo zaneprázdněnosti se ovšem Pekař pustil do díla sám a nemohl se od něj odtrhnout, přičemž z původně jednoho zamýšleného článku postupně vznikaly další práce, završené čtyřmi knihami. Čornejovou výhodou při zpracování tématu bylo, že během vzniku monumentálního „Žižky“¹ pracoval se stejnými prameny jako Pekař, a tudíž se dokázal vcítit do jeho tvůrčích procesů. V závěru ostatně sám přiznává, že se s Pekařovým pojetím Žižky celkem ztotožňuje a oceňuje jeho analytické schopnosti. Souběžně má ovšem Čornej i bohaté zkušenosti s prací historiografickou.² Obojí se kladně projevuje na podobě knihy, kdy před čtenářem doslova vystává profesor Pekař, jednak přemítající nad interpretací středověkých pramenů, ale souběžně polemizující se svými názorovými oponenty nejen v rámci „sporu o smysl českých dějin“ a prožívající i svůj akademický i soukromý život.

Přestože Pekařovo dílo formovalo práci historiků následujících generací, ať již v podobě návaznosti na něj či jeho odmítnutí, Čornej neopomněl ani vliv tohoto Pekařova díla na jinou než odbornou literaturu, například Čapkovu noetickou trilogii. Vhodně je zvolen i dovětek, týkající se budování Žižkova pomníku na Vítkově, neboť do diskusí o jeho podobě byl Pekař zapojován, ovšem výsledná podoba pomníku, dokončeného až 13 let po Pekařově smrti, odpovídá pojetí husitství, proti kterému se vymezoval.

V případě anotované knihy je nutno zmínit, že se nejedná o první pokus o vyličení procesu vzniku Pekařovy knihy. Již dříve se například snažili nahlédnout do pozadí vzniku neméně proslulé *Knihy o Kostí Marie Ryantová* nebo *Jaroslav a Jana Čechurovi*.³ Čornejova práce však nad uvedenými texty vyniká jak svou formou, tak i obsahem, a lze doufat, že se stane inspiračním zdrojem pro poznávání procesu vzniku jiných významných děl české historiografie.

Jan Boukal

DOI: 10.14712/23365730.2026.21

¹ Petr ČORNEJ, *Jan Žižka: život a doba husitského válečníka*, Praha 2019.

² Např. Petr ČORNEJ, *Historici, historiografie a dějepis: studie, črty, eseje*, Praha 2016.

³ Texty o procesu vzniku *Knihy o Kostí Marie* shrnula a cituje Marie RYANTOVÁ, *Nad knihou Jaroslava Čechury a Jany Čechurové o Pekařově Příběhu Knihy o Kostí*, Český časopis historický 104/4, 2006, s. 910–914.